



**STANOWISKO KOMISJI DS. FINANSÓW PUBLICZNYCH ZWRP**

**z dnia 23 października 2025 r.**

**w sprawie pisma Ministerstwa Finansów dotyczącego informacji dla województw o wysokości dochodów z tytułu PIT, CIT oraz subwencji na 2026 r.**

**I. WPROWADZENIE**

Komisja ds. Finansów Publicznych Związku Województw RP przeanalizowała treść pisma MF z 14 października 2025 r. znak sprawy ST3.4750.29.2025 wraz z przekazanymi zarządom województw informacjami o planowanych na 2026 rok dochodach z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT), podatku dochodowym od osób prawnych (CIT) oraz dochodach subwencji ogólnej.

Komisja przedstawia niniejsze stanowisko w celu zwrócenia uwagi na brak dostępu do danych źródłowych stanowiących podstawę wyliczeń należnych dochodów z tytułu udziału w CIT oraz wątpliwości dotyczące przyjętej przez Ministerstwo metodyki obliczeń wykazanych kwot w przekazanych informacjach dla poszczególnych województw.

**II. UWAGI OGÓLNE**

Komisja zwraca uwagę, że w przeciwieństwie do roku 2025 Ministerstwo Finansów nie udostępniło danych wejściowych wykorzystanych do sporządzenia przekazanych wyliczeń na rok 2026. Na spotkaniu Zespołu ds. Systemu Finansów Publicznych KWRiST w dniu 23 września 2025 r. przedstawiciele Ministerstwa wskazali, że baza danych została udostępniona jednorazowo na potrzeby roku 2025 i nie przewiduje się jej ponownego udostępnienia.

Komisja podkreśla jednak, że zgodnie z art. 119 ustawy o dochodach JST, Minister Finansów jest zobowiązany do prowadzenia ewaluacji systemu dochodów jednostek samorządu terytorialnego, co wymaga zapewnienia samorządom dostępu do danych będących podstawą kalkulacji ich dochodów.

W ocenie Komisji szczególnie istotne jest udostępnienie danych zarówno sprzed, jak i po aktualizacji bazy dochodowej podatników CIT, aby każdy samorząd mógł samodzielnie przeanalizować, w jakim stopniu ponowne przeliczenie dochodów wpłynęło na wysokość kwoty kalkulacyjnej oraz jakiego wyrównania może oczekiwać w 2026 roku.

Tylko w ten sposób możliwe jest dokonanie rzeczywistej oceny skutków nowelizacji ustawy o dochodach JST oraz zapewnienie transparentności procesu wyliczania subwencji ogólnej.

Jednocześnie Komisja wskazuje na wątpliwości dotyczące przyjętej metodyki obliczeń, w szczególności w zakresie sposobu ustalania kwoty kalkulacyjnej, której wysokość ma bezpośredni wpływ na należne dochody z tytułu subwencji ogólnej.

### **III. SZCZEGÓŁOWE UWAGI**

#### **1. Brak dostępu do bazy dochodowej CIT**

Komisja zwraca uwagę, że w latach stanowiących bazę do wyliczenia podstawy dochodów CIT dochody podatników były nieprecyzyjnie przypisane do poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego, co w konsekwencji mogło prowadzić do zaniżenia lub zawyżenia udziałów poszczególnych JST w dochodach z tego podatku.

W związku z tym Komisja uznaje za niezbędne zapewnienie stronie samorządowej dostępu do bazy dochodowej podatników CIT, w szczególności obejmującej podatników o przychodach przekraczających 50 mln EUR, w podziale na jednostki samorządu terytorialnego. Dostęp do takiej bazy umożliwiłby samorządom samodzielną weryfikację danych stanowiących podstawę obliczania ich dochodów oraz kwoty kalkulacyjnej, a tym samym pozwoliłby ograniczyć ryzyko błędów i rozbieżności w przyszłych latach.

Komisja podkreśla, że pewność i weryfikowalność mechanizmów ustalania dochodów JST są kluczowe dla stabilności systemu finansów publicznych. Dlatego wskazane jest wprowadzenie mechanizmu kontrolnego lub procedury weryfikacyjnej, która pozwalałaby samorządom cyklicznie weryfikować poprawność przypisania dochodów podatkowych oraz sygnalizować ewentualne błędy przed ich utrwaleniem w bazach resortowych.

#### **2. Brak danych wejściowych do obliczenia potrzeb finansowych**

Komisja ds. Finansów Publicznych ZWRP zwraca uwagę, że w przekazanych materiałach brak jest zestawienia przyjętych przez Ministerstwo Finansów wartości wejściowych, które stanowiły podstawę ustalenia potrzeb finansowych województw.

W szczególności nie przedstawiono wartości przyjętych dla poszczególnych kategorii potrzeb, o których mowa w art. 23 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, tj.:

- potrzeb wyrównawczych,
- potrzeb rozwojowych,
- potrzeb ekologicznych,
- potrzeb uzupełniających.

Brak wskazania tych wartości uniemożliwia weryfikację poprawności ustalonych przez Ministerstwo Finansów potrzeb finansowych ogółem oraz relacji pomiędzy poszczególnymi ich częściami. Komisja podkreśla, że poszczególne składniki potrzeb finansowych mają istotny wpływ na wysokość należnych jednostkom samorządu terytorialnego subwencji ogólnych, a tym samym na planowanie dochodów województw. Z tego względu niezbędne jest, aby Ministerstwo Finansów udostępniło pełne zestawienie danych wejściowych wykorzystanych w kalkulacji każdej z powyższych kategorii potrzeb oraz wskazało źródła statystyczne, z których dane te zostały zaczerpnięte.

#### **2. Rozbieżności w zakresie ustalenia kwoty kalkulacyjnej w świetle art. 31 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego**

Komisja ds. Finansów Publicznych ZWRP wskazuje, że wartości kwoty kalkulacyjnej wykazane w informacjach Ministerstwa Finansów znacząco odbiegają od wartości przeliczonych według zasad określonych w art. 31 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Zgodnie z obowiązującym przepisem, kwota kalkulacyjna w roku budżetowym powinna być ustalana jako iloczyn kwoty kalkulacyjnej z roku poprzedzającego oraz wskaźnika stanowiącego relację dochodów z tytułu udziału w podatkach PIT i CIT w roku budżetowym i w roku poprzednim.

Mechanizm ten formalnie nie uległ zmianie, jednak w ocenie Komisji konieczne jest zapewnienie samorządom dostępu do informacji o składowych kwoty kalkulacyjnej – zarówno przed, jak i po aktualizacji bazy dochodowej podatników CIT. Brak dostępu do danych źródłowych uniemożliwia jednak ocenę, czy metoda została zastosowana zgodnie z literalnym brzmieniem przepisu. Tylko w ten sposób możliwe będzie rzetelne prześledzenie wpływu aktualizacji danych na ostateczną wartość kwoty kalkulacyjnej, a tym samym na wysokość należnej subwencji ogólnej w roku 2026. Komisja zwraca uwagę, że brak takich informacji uniemożliwia weryfikację poprawności przekazanych wyliczeń oraz osłabia przejrzystość mechanizmu finansowania województw.

Z treści pisma Ministerstwa Finansów z dnia 14 października 2025 r. wynika jednak, że do wyliczenia kwoty kalkulacyjnej na 2026 rok zastosowano dodatkowe założenia wynikające z projektu ustawy o zmianie ustawy o dochodach JST, które nie stanowią obowiązujących przepisów prawa. W praktyce oznacza to, że kwota kalkulacyjna została obliczona w oparciu o zaktualizowane dane i wskaźniki dla roku 2025, a nie na podstawie faktycznie obowiązujących wartości z roku poprzedniego, co stanowi odejście od literalnego brzmienia art. 31 ust. 2 ustawy.

Nawet, jeśli przyjąć, iż zastosowano założenia z projektu ustawy, to rozbieżności w zakresie kwoty kalkulacyjnej są zbyt duże. W efekcie powoduje to zjawisko, iż przy wzroście kwotowym udziałów w PIT i CIT korekty subwencji są wyższe niż łączna suma zmian kwot udziałów w PIT i CIT. Przeczy to założeniom i celom systemu wyrównawczego, który powinien zachęcać do rozwoju i zwiększania bazy podatkowej, a nie odwrotnie. Stosując literalnie zapisy art. 31 ustawy o dochodach oraz bazę kwot kalkulacyjnych przyjętych dla 2025 roku różnice są zbyt znaczące w porównaniu z kwotami przyjętymi dla roku 2026.

Komisja podkreśla, że kwota kalkulacyjna jest kluczowym parametrem systemu dochodów województw, determinującym wysokość subwencji ogólnej i jej zmian w kolejnych latach budżetowych. W związku z powyższym, Komisja postuluje, aby Ministerstwo Finansów dokonało ponownego przeliczenia kwoty kalkulacyjnej na 2026 r. wyłącznie w oparciu o zasady określone w art. 31 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, bez uwzględniania rozwiązań projektowanych.

Jeżeli Ministerstwo Finansów dokonało przeliczenia kwot kalkulacyjnych dla województw według odmiennych zasad lub przy zastosowaniu dodatkowych korekt, niezbędne jest udostępnienie zestawienia tych wartości wraz z objaśnieniem przyjętej metody kalkulacji oraz źródeł danych wejściowych. Brak takich informacji uniemożliwia weryfikację poprawności obliczeń i ocenę zgodności przekazanych danych z obowiązującym stanem prawnym.

#### **IV. WNIOSKI I POSTULATY**

Komisja ds. Finansów Publicznych Związku Województw RP:

1. postuluje dokonanie ponownego przeliczenia kwot subwencji ogólnej oraz kwot kalkulacyjnych na 2026 r. z zastosowaniem wyłącznie przepisów ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, bez uwzględniania dodatkowych założeń projektowych;

2. wnioskuję o przekazanie województwom pełnych danych źródłowych i arkuszy kalkulacyjnych, które stanowiły podstawę ustaleń przekazanych w piśmie Ministerstwa Finansów, w rozbiciu na poszczególne województwa i w terminie umożliwiającym weryfikację przed przyjęciem projektu budżetu na 2026 r;
3. zwraca się o zorganizowanie spotkania roboczego przedstawicieli Ministerstwa Finansów i Komisji ds. Finansów Publicznych ZWRP w celu uzgodnienia jednolitej interpretacji przepisów art. 31 ustawy oraz doprecyzowania zasad obliczania kwoty kalkulacyjnej;
4. proponuje opracowanie wspólnego dokumentu doprecyzowującego zasady obliczania kwoty kalkulacyjnej oraz potrzeb finansowych w kolejnych latach budżetowych, z uwzględnieniem harmonogramu prac i listy danych niezbędnych do publikacji;
5. wnioskuję o udostępnienie przez Ministerstwo Finansów bazy dochodowej podatników CIT – w formie zanonimizowanej, obejmującej w szczególności podatników o przychodach przekraczających 50 mln EUR – w podziale na jednostki samorządu terytorialnego, co umożliwi samorządom samodzielną weryfikację danych stanowiących podstawę kalkulacji dochodów.

Ponadto wyjaśnienia wymaga, dlaczego wyłącznie województwa odnotowały spadek dochodów z PIT, CIT i subwencji, podczas gdy w pozostałych grupach JST wystąpiły wzrosty, co skłania do wniosku, że mechanizm alokacji środków wymaga ewentualnej korekty.

Komisja postuluje wstępne określenie przez Ministerstwo Finansów, które województwa i w jakiej wysokości otrzymają środki z rezerwy budżetowej w kwocie 1,4 mld zł, z przeznaczeniem na wyrównanie skutków aktualizacji bazy dochodowej.

## **V. PODSUMOWANIE**

Komisja ds. Finansów Publicznych Związku Województw RP wyraża przekonanie, że przejrzyste zasady kalkulacji dochodów jednostek samorządu terytorialnego są fundamentem stabilności finansów publicznych i wiarygodności planów budżetowych województw.

Zwraca się do Ministerstwa Finansów o uwzględnienie przedstawionych uwag oraz podjęcie współpracy w celu korekty metodologii obliczeń na rok 2026, deklarując jednocześnie gotowość do wypracowania wspólnie z Ministerstwem Finansów przejrzystych i trwałych zasad finansowania województw w kolejnych latach budżetowych.

Paweł Adamczyk

Przewodniczący Komisji ds.  
Finansów Publicznych ZWRP